

- 11 aliique recognoscens * rem à Domino per ipsum conventi edere coguntur. Nig. de Laudim. *quæst.* 6. n. 16. 28. *seq. ac per totam. tom. 1.* Fulgin. *de emphyt. cit. de contract. emphyt. quæst.* 27. & per totam. Alios cumulavi *allegat.* 53. n. 3. lib. 2. Mart. Vent. *dicto consil.* 11. n. 79. & 82. Bene verum est, quod si emphyteuta aut Vassallus producat investituram, * vel præsumitur prima, vel præcedentibus conformis. Bero. *consil.* 77. n. 28. lib. 1. Thefaur. *decis.* 227. nu. 14. Rot. in *Forolivien. seu nullius Castrorum* 14. Martii 1657. n. 14. *Albergato impressa apud Censal. ad l. unic. si quis Imper. male* §. 29. num. 24.
- Cujuslibet editionis causam esse æquitatem, unde tota ratio de edendo, & exhibendo reposita videtur in arbitrio judicis * ad tradita per Auctorem hic n. 14. & 34. Palm. *consil.* 51. n. 7. & *consil.* 72. n. 13. Post. *de manuten. observ.* 99. nu. 1. Joa. Anton. ab Eccles. *observ.* 49. n. 22. & *seq. lib. 1.*
- 14 Ita ut diffamatus etiam reus possit à diffamatore * petere editionem instrumentorum. Gail. *practic. observ.* 9. n. 9. lib. 1. Carraccioli. *de for. privileg. quæst.* 20. nu. 19. Joa. Anton. ab Eccles. *observ.* 49. n. 24. lib. 1.
- Ad replicationem fundandam teneri reum actori exhiberi * subjungit Auctor hic nu. 13. Thefaur. *quæst. forens.* 76. n. 1. lib. 1. Altograd. *consil.* 23. n. 8. lib. 1. Cyriac. *controv.* 13. nu. 70. latè Palma *consil.* 51. n. 4. ad 12. & *consil.* 72. n. 13. & 14. & n. 15. ubi quod reus actori edere ex magna causa veluti * frater habens omnes scripturas fratri non habenti. Joa. Anton. ab Eccles. *dict. observ.* 49. n. 12. lib. 1.
- Instrumenta autem propria actoris, sive communia cum reo, reus * ipse actori exhibere cogitur, ut prosequitur Auctor hic n. 19. & 20. Magon. *decis.* Lucen. 5. n. 3. Buratt. *decis.* 345. nu. 2. Palm. *dicto consil.* 72. n. 10. & 11. Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 49. nu. 11. & 16. ubi quod in privatis requiratur causa, pro qua præceptum judicis sufficiat.
- Ad effectum quemquam cogendi ad exhibendum requiritur primò constare de interesse petentis exhibitionem, * quemadmodum post alios exornat Auctor hic n. 36. Cavaler. *decis.* 82. & *decis.* 542. utrobique n. 1. Seraph. *decis.* 1224. num. 4. Merlin. *decis.* 569. n. 12. & *decis.* 709. numero 6. Joa. Anton. ab Eccles. *observ.* 51. n. 16. lib. 1. Ferentill. ad Buratt. *decis.* 266. n. 7. Rot. *decis.* 235. nu. 1. p. 8. *recent.* & in *Romana Vineæ ad aquam sanctam* 1. Julii 1641. n. 4. & 5. ubi quod sufficiat interesse ratione possessionis, & 31. Martii 1642. n. 1. Cerro. Quod sanè interesse regulariter probatur juramento * Ferentill. ad Buratt. *decis.* 266. sub n. 8. & dicitur satis Joa. Anton. ab Eccles. *observat.* 51. n. 17. lib. 1.
- Deinde ad eundem effectum editionis existentia penes edere debentem * concludenter, & non præsumptivè probanda est, ut subjungit Auctor hic n. 37. Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 51. nu. 13. lib. 1. Durand. *decis.* 166. n. 1. Ferentill. ad Buratt. *dicta decis.* 266. nu. 9. Cyriac. *controv.* 544. n. 18, 19. & 20. latè Merlin. *dicta decis.* 569. n. 3. & per totam. Nec ex eo quod quis scripturam cujus petitur editio, alias penes se habuerit * & præsumatur etiam nunc habere, intrat coactio ad exhibendum. Merlin. *decis.* 569. n. 2. Coc. *decis.* 63. n. 3. Beltram. ad Ludovif. *decis.* 129. sub n. 6. cum adductis per Cyriac. *dicta controv.* 544. n. 22. Rota *dec.* 259. sub n. 6. *versic. nec valet p. 1. recent.* Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 51. sub n. 12. *versic. Nec est bona lib. 1.*

Existentiam propterea petens editionem de tempore litis motæ * probare obstringitur Beltram. ad 22 Ludovif. *d. decis.* 129. sub n. 6. *versic. Et probari debet.* Rot. *d. decis.* 259. n. 6. p. 1. *recent.* & *dec.* 278. n. 4. & *seq. in crim.* Farinac. *Cyriac. dicta cont.* 544. n. 21. Joa. Anton. ab Eccles. *observat.* 48. n. 22. & *observ.* 51. n. 10. & sub n. 16. *versic. nampe de tempore lib. 1.* Quà probatione peractâ existentia de tempore litis motæ intrat præsumptio * apud 23 ipsum reperiri durante judicio, & sufficit ad effectum exhibitionis Cavaler. *dicta decis.* 82. n. 6. Rot. *decis.* 235. n. 5. part. 8. *recent.* Alias existentia sic non probata ad excludendam editionis obligationem sufficit illum à quo exhibitio petitur, jurare se tales scripturas amisisse, * quodque debuit adhibitis diligentis eas reperire non potuerit. Rota *decis.* 267. n. 4. in *crim.* Farinac. Duand. *dec.* 166. sub n. 2. *versic. non obstat.* Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 51. nu. 23. lib. 1. Ferentill. ad Buratt. *dicta decis.* 266. n. 10.

Verùm hæc conclusio plures recipit limitationes, & primò ubi agitur de gravi præjudicio, * 25 quia tunc obligatus exhibere non se eximit juramento Cavaler. *dicta decis.* 82. nu. 8. Ferentill. ad Buratt. *decis.* 266. n. 11. Deinde juramentum de amissione non suffragatur * quando contra eum, 26 qui tenetur edere, adest suspicio aliqua. Cavaler. *dict. decis.* 82. n. 9. *repetita in crim.* Farinac. *dec.* 278. Durand. *dicta decis.* 166. sub nu. 2. *versic. neque obstat.* Ferentill. ad Buratt. *decis.* 266. nu. 12. Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 51. num. 26. lib. 1. Tandem limitatur conclusio in eo, qui non ex officio judicis, sed jure actionis * ad edendum 27 tenetur propter obligationem quam ex contractu, aut ex munere alicujus officii sibi injuncto ad custodiam scripturarum petitarum obstrictus reperitur, quia tunc aliter quam per juramentum amissio, seu casus amissionis probandus veniret. Rot. *decis.* 238. nu. 2. & *seq. p. 4. divers.* & *decis.* 97. nu. 2. & *seq. in crim.* Farinac. latè Cyriac. *controv.* 544. num. 13. 14. & 15. Ferentill. de Buratt. *decis.* 266. numero 13. & ad *decis.* 278. num. 13. Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observat.* 51. nu. 26. & *seq. lib. 1.* Qui verò cogi potest exhibere * 28 & non exhibet, ad damna & interesse partis condemnatur. Paris. *consil.* 57. nu. 8. lib. 1. Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 51. n. 29. lib. 1. Buratt. *dec.* 808. n. 1. & per totam, & prius *dec.* 278. num. 3. ubi quod recusanti edere denegetur audientia.

Cæterum quoad administratores, dum præcisè non tenentur conficere libros, * ex quo etiam sine 29 illis rationes reddere non impediuntur ex cumulatione per nos *allegat.* 124. nu. 42. lib. 3. Joa. Franc. Andr. *con. rov.* 106. n. 8. Mantic. *decis.* 256. num. 7. Camuncul. *decis.* Bononien. 36. n. 5. Ludovif. *dec.* 274. n. 6. & in *annot.* n. 8. Cyriac. *controv.* 412. n. 21. & 22. & *cont.* 544. n. 109. & *seq.* Ideò etiam in istis administrationibus ad effectum cogendi eos ad edendum probatio existentia prærequiritur, eòque magis in hæredibus, quia pulsati ad edendum * per negativam cum juramento de non existentiâ ipsorum penes ipsos liberantur. Menoch. *consil.* 354. num. 6. Joa. Anton. ab Eccles. *dicta observ.* 51. n. 20. & 23. lib. 1. & latè persequitur Auctor hic ex num. 38.

Exhibitio scripturarum ita demùm fieri debet si illæ conferant ad causam, * Bero. *consil.* 19. nu. 12. 31 lib. 3. Magon. *decis.* Lucen. 5. n. 7. Rot. *decis.* 235. num. 6. part. 8. *recent.* Jura verò relata in productis, quando edenda * dispungit Monac. *decis.* Lucen. 26. per totam, quodque exhiberi debeant post alios

Observationum de Alimentis. Cap. XXI. & XXII. 33

- alios firmat. Joa. Ant. ab Eccles. *observ.* 49. n. 5. lib. 1. Nec instrumenti, quod potest haberi à Notario * facienda est editio. Thefaur. *quæst.* 50. n. 5. lib. 4. Joa. Anton. ab Eccles. *observ.* 48. nu. 26. lib. 1. Ludov. *dec.* 129. nu. 4. Seraph. *decis.* 1477. n. 10. Tertius quando ad exhibendum possit compelli inquit Auctor hic n. 45.

CAPUT XXI.

SUMMARIUM.

- 1 *Judex officium suum non impertitur nisi petenti. Sententiam non profert, nisi altera ex partibus instanti num. 2.*
- 3 *Clausula jus & justitiam quid operetur.*
- 4 *Sententia non effectuata non attenditur.*
- 5 *Causa alimentorum est privilegiata. In ea Judex officium suum interponit etiam non requisitus num. 6.*
- 7 *Pupillo nobili pro alimentis scuta viginti singulo mense assignantur.*

PRÆTER hic adductos, quod judex non petenti officium suum * non impertitur animadvertunt. Gail. *practic. observ.* 50. num. 6. lib. 1. Georg. Mund. *consilio* 27. n. 184. lib. 1. Fenzon. *ad statut. Urb. cap.* 100. nu. 28. dixi *allegat.* 74. nu. 12. lib. 2. Valasc. *consil.* 145. nu. 8. Mantic. *decis.* 145. n. 2. & 3. ubi quod lex disponens ad favorem alicujus non habeat locum, nisi petatur, etiam si velit ipso jure fieri, & *decis.* 272. n. 8. Sanfelice. *decis.* 135. n. 23. Monac. *dec.* Florent. 39. n. 8. & Bononien. *decis.* 27. n. 14. Hinc judex nec * sententiam proferre potest, nisi aliqua ex partibus instante, alias redditur nulla. Monac. *decisione* Lucen. 43. n. 1. Fontanell. *dec.* 360. n. 7. dixi *alleg.* 21. n. 45. fol. 387. lib. 1. & nunc addo Rotam *decis.* 73. nu. 29. part. 9. tom. 1. *recent.* ubi dubitative loquitur, & se remittit ad duas decisiones in eadem causa emanatas, quarum altera impressa reperitur apud Marchesan. *de commiss. part.* 3. fol. 393.

Verùm quia in petitionibus in judicio deductis solent apponi clausulæ salutares, & potissimum illa, jus, & justitiam * per quam omne remedium petenti magis utile censetur propositum, ex quo inferitur quod judex etiam super non petitis officium impertiri possit. Capyc. *decisione* 10. numero 22. dixi *allegat.* 57. nu. 1. lib. 3. Dexart. *decis.* 100. numero 15. siquidem istud indubitanter procederet, quando ineptitudo petitionis ex inepta conclusione ejusdem desumeretur, seculum autem si deficeret petitio ex inepta agendi causa Mascard. *de probat. concl.* 1248. n. 57. Leoncill. *decis.* Ferrar. 50. n. 7. Rota *dec.* 269. nu. 4. & 5. part. 9. tom. 1. *recent.* ubi quod nihil profit actori jus, si ineptam, & incompetentem actionem instituat. Cæterum validitate sententiæ etiam præsupposita, dum non appareat effectuata * in consideratione haberi nequit, nec facit jus, ut dicebam *allegatione* 54. numero 30. & *allegatione* 59. nu. 4. lib. 2. Rota *decis.* 321. num. 31. part. 9. tomo 2. *recent.*

Cumque alimentorum causa favorabilis, & præ cæteris maxime privilegiata * præexistat, ut alias dixi, & probat post alios Georg. Mundan. *consil.* 26. n. 46. & *consil.* 29. n. 11. lib. 2. inde propterea fit, ut judex suum officium interponere

possit, etiam non requisitus * super præstatione alimentorum. Rota *dec.* 476. n. 2. part. 9. tom. 2. *recent.* & latius tradidi ad caput 3. *supra.*

In taxatione autem alimentorum facta per judicem pro pupillo nobili, ac illius sorore in scutis tercentum annuis non dicitur continere excessum, quippe quoniam pupillo duntaxat ducatonum viginti * menstruales assignari consueverunt, comprehensis expensis Pædagogi, & unius famuli necessariorum instructioni, Curæ, & servitio nobilis juvenis l. cum plures 13. §. cum tutor, ibi, in primis mercedes præceptoribus ff. de administr. tut. Roman. *consil.* 425. sub nu. 1. *versic. igitur in primis mercedes præceptoribus.* Cephal. *consil.* 674. n. 3. ibi pro alimentis ac disciplinis. Cavalc. *de tut.* num. 275. Guttier. *de tut.* part. 2. cap. 3. nu. 1. & 2. Munaz. *de ratiocin.* cap. 22. n. 55. & 56. & cap. 27. n. 37. Menoch. *de arbit. cas.* 173. n. 4. Thomal. *de tut.* & curat. tit. 18. numero 101. fol. 171. latè Rota in *Macerat. redditionis rationis* 20. Februarii 1647. §. Salarium verò, *versic. tamen quia tutor, & 5 Junii* 1648. §. minus obstat, *versic. & Salaria respectivè* Meltio. Assignatio igitur tercentum, & sic viginti quinque in singulo mense pro pupillo, ac sorore nobilibus exigua potius quam exorbitans judicatur. Et in *Viterbien. redditionis rationis* 10. Junii 1648. §. nam Tutor. *versic. Quorum quantitas Ghislerio.*

CAPUT XXII.

SUMMARIUM.

- 1 *Argumentum ab alimentis ad legitimam, & è contra non valet. Nec de alimentis ad vitam, & militiam, & è contra nu. 2. Declara ut num. 3.*
- 4 *Vita, & militia succedit loco alimentorum.*
- 5 *Provisio alimentorum lite pendente super vita, & militia quando decernatur.*
- 6 *Alimentarii per obitum, quando alimenta extinguantur & num. 7. & num. 8.*

NIIL aliud inquit, prosequitur, aut concludit Auctor in hoc capite, nisi quod ab alimentis ad legitimam, nec è contra argumentum procedat, * & istud firmant quoque Velasc. in *prax. part. cap.* 18. n. 39. & 40. Ciardin. *controv.* 45. num. 41. Mangil. *de imputat. quæst.* 9. numero 10. & 11. dixi *allegat.* 57. nu. 1. lib. 3. Dexart. *decis.* 100. numero 15. siquidem istud indubitanter procederet, quando ineptitudo petitionis ex inepta conclusione ejusdem desumeretur, seculum autem si deficeret petitio ex inepta agendi causa Mascard. *de probat. concl.* 1248. n. 57. Leoncill. *decis.* Ferrar. 50. n. 7. Rota *dec.* 269. nu. 4. & 5. part. 9. tom. 1. *recent.* ubi quod nihil profit actori jus, si ineptam, & incompetentem actionem instituat. Cæterum validitate sententiæ etiam præsupposita, dum non appareat effectuata * in consideratione haberi nequit, nec facit jus, ut dicebam *allegatione* 54. numero 30. & *allegatione* 59. nu. 4. lib. 2. Rota *decis.* 321. num. 31. part. 9. tomo 2. *recent.*

Cumque alimentorum causa favorabilis, & præ cæteris maxime privilegiata * præexistat, ut alias dixi, & probat post alios Georg. Mundan. *consil.* 26. n. 46. & *consil.* 29. n. 11. lib. 2. inde propterea fit, ut judex suum officium interponere

possit, etiam non requisitus * super præstatione alimentorum. Rota *dec.* 476. n. 2. part. 9. tom. 2. *recent.* & latius tradidi ad caput 3. *supra.*

In taxatione autem alimentorum facta per judicem pro pupillo nobili, ac illius sorore in scutis tercentum annuis non dicitur continere excessum, quippe quoniam pupillo duntaxat ducatonum viginti * menstruales assignari consueverunt, comprehensis expensis Pædagogi, & unius famuli necessariorum instructioni, Curæ, & servitio nobilis juvenis l. cum plures 13. §. cum tutor, ibi, in primis mercedes præceptoribus ff. de administr. tut. Roman. *consil.* 425. sub nu. 1. *versic. igitur in primis mercedes præceptoribus.* Cephal. *consil.* 674. n. 3. ibi pro alimentis ac disciplinis. Cavalc. *de tut.* num. 275. Guttier. *de tut.* part. 2. cap. 3. nu. 1. & 2. Munaz. *de ratiocin.* cap. 22. n. 55. & 56. & cap. 27. n. 37. Menoch. *de arbit. cas.* 173. n. 4. Thomal. *de tut.* & curat. tit. 18. numero 101. fol. 171. latè Rota in *Macerat. redditionis rationis* 20. Februarii 1647. §. Salarium verò, *versic. tamen quia tutor, & 5 Junii* 1648. §. minus obstat, *versic. & Salaria respectivè* Meltio. Assignatio igitur tercentum, & sic viginti quinque in singulo mense pro pupillo, ac sorore nobilibus exigua potius quam exorbitans judicatur. Et in *Viterbien. redditionis rationis* 10. Junii 1648. §. nam Tutor. *versic. Quorum quantitas Ghislerio.*

4 num. 2. Nam vita, & militia succedit loco portionis hæreditariæ seu alimentorum * aut legitimæ. Antonin. de Marin. *re.olut.* 45. nu. 5. & *resol.* 245. nu. 4. & *resol.* 246. num. 3. lib. 2. Mastrill. *decisio.* 85. nu. 17. & 18. cum adductis per Bottill. *de success. ab intestat. cap. 3. Theorem.* 109. nu. 42. & *Theorem.* 110. num. 2.

5 Lite autem pendente super vita, & militia, confitito de illius bono jure, qui præterdit si tamen simul concurrat paupertas * fit decretum provisionis pro alimentis, & sumptibus litis. Antonin. de Marin. *resol.* 143. numero 9. lib. 1.

6 Quod autem diximus alimenta per obitum alimentarii quemadmodum vita, & militia extingui, ita demum procedit, * si quid annum pro illis solvitur, secus verò ubi certum aliquid æstimatum relinquatur. Theaur. *quæst. for.* 25. nu. 6. & *seq. lib. 1.* Merlin. *de legitim. lib. 1. tit. 2. quæst. 5. n. 37.* Merlin. *Pignatell. controvers.* 10. nu. 18. cent. 2. Sicuti per mortem alimentarii non extinguuntur * quando supersunt ex eo descendentes erga quos alendi onus, extenditur. Theaur. *dicta qu. 25. num. 9. lib. 1.*

7 Verum prædicta intelligas quando pro unica vice tantum, aliquid pro alimentis assignatur, non autem quando assignatio * non abdicativa omnino ab assignante fit, sed ad effectum ut alendus absque impedimento, ac liberè ejus durante vita alimenta consequi valeat, ut in specie animadvertunt scribentes in l. 2. *Cod. si quid in fraud.* Molin. de Primog. Hispan. lib. 2. cap. 15. num. 72. & latius exornat Rota in Romana alimentorum 11. Februarii 1605. coram Penia inter ejus impressas decisiones.

CAPUT XXIII.

SUMMARIUM.

- 1 Lis inter Patrem, & filium esse non potest.
- 2 Filius non potest vocare patrem in iudicio nisi petita venia, Amplia ut nu. 3. & nu. 4. & numero 7.
- 3 Vassallus Dominum in iudicio vocat non petita venia. Fallit in subdito erga supremum Principem n. 6.
- 4 Obligatio inter patrem, & filium consistere non potest. Fallit favore alimentorum n. 9. Et accedente juramento num. 10. & n. 11.
- 5 Patria potestas non operatur in spiritualibus. Nec in beneficialibus num. 13.
- 6 Filius familias minor pro patre excarcerando validè obligatur.

1 **N**ULLA prorsus inter patrem, & filium lis intercedere * potest. Peregr. *consil.* 112. sub nu. 12. *vers. At inter patrem lib. 5.* Cyriac. *controvers.* 137. numero 1. Giurb. *observat.* 5. nu. 1. Camill. Borell. *tit. 45. num. 46. part. 1.* Casus tamen adfuit, in quibus filii * in jus parentes vocare possunt, dummodò veniæ petitio præcesserit. Camill. Borell. *in sum. decis.* tit. 45. num. 48. *cum sequent. part. 1.* Fontanell. *dec.* 447. & *dec.* 448. & latè prosequitur Cyriac. *controv.* 13. sub n. 41. *vers. quod pater & dicta controvers.* 137. num. 1. & *sequent.* Pignat. *ad statut. Ferrar. rubr. 9. sub nu. 2. vers. secunda.* Giurb. *dicta observat.* 5. numero 2. & *sequent.* Tantaque est reverentia filiorum erga pa-

3 rentes, ut neque emancipatio eos eximat, * quominus antequam ipsos parentes in iudicium vocent veniam prius petere, ac obtinere obstringantur. Roland. à Val. *consilio* 18. num. 19. & 20. libro 2. Borell. *in sum. decis.* tit. 45. nu. 47. part. 1. Merlin. *de legitim. libro 1. titulo 2. questione 3. numero 6. & 7.* Hodiern. *ad l. hac edict. quæst.* 16. sub nu. 14. *vers. sicut pater 15. & 16.* Pignat. *ad statut. Ferrar. rubr. 9. num. 3. in fine.* Cum autem plures adfint causæ, ex quibus pater filios emancipare tenetur, adhuc tamen, emancipationis * petitio judicialiter fieri non potest, nisi venia præcedat. Ciardinus *controvers.* 117. nu. 9. Giurb. *dicta observat.* 5. numero 3. Disputant quoque Doctores num Vassallus venia non petita Dominum in jus vocare valeat, * & magis communiter receptum apparet veniæ petitionem non esse necessariam ex cumulatis per Nos *allegatione* 53. numero 1. libro 2. & per Borell. *in sum. decis.* tit. 45. numero 73. & *sequent. part. 1.* Pignat. *ad statut. Ferrar. rubr. 9. numero 15.* At subditus Principem supremum * in jus vocare nequit citra veniæ impetrationem, Peregr. *de Jure Fiscali lib. 7. tit. 3. num. 1.* Rolan. *consil.* 18. num. 15. lib. 2. Cyriacus *controv.* 13. n. 55. Pignat. *ad statut. Ferrar. rubr. 9. num. 16.*

7 Hanc pariter conclusionem amplectitur Auctor hic numero 1. & 2. ubi illam quoque sibi locum vindicare subjungit in petitione * alimentorum, quam filius non facit nisi impetratâ prius veniâ. Melan. *decisione tertia, numero 4. & sequent.* Merlin. *de legitim. libro 5. titulo 3. questione 6. nu. 12. & per tot.* Pignat. *ad statut. Ferrar. rubr. 9. sub numero 6. vers. vel alimentorum.*

8 Inter patrem & filium in potestate constitutum non consistere obligationem, * contractum, aut donationem, præter hic notata num. 4. animadvertunt à Pont. *consilio* 10. nu. 13. libro 1. Osalc. *decisione* 125. num. 2. Gratian. *discept.* 82. numero 2. & 3. Rota *decisione* 397. numero 3. partit. 5. recent. & apud Tanagl. *de sacr. Rot. Roman. Audit. numero 8. fol. 354. & in Tiburtina redditionis rationis 3. Junii 1647. §. quia cum, vers. maxime Melio.* Quod tamen non militat quoties agitur de alimentis, * quorum favore etiam inter patrem & filium subsistit obligatio *gloss. in l. 2. verb. in potestate ibi, item aliquod diurnum pro alimentis, Cod. de inoff. donat. Rota dicta decisio: 397. numero 4. part. 5. recent.* Hoc idem nemine adducto affirmat Auctor hic numero 4. in fine. Si autem contractui inito inter patrem, & filium accederet * juramentum, dubio procul obligatio exinde resultans subsisteret. Gratian. *dicta disceptatione* 82. num. 7. & *sequent.* Osalc. *dicta decis.* 125. numero 5. & 6. Rota coram Coccin. *decisione* 379. num. 5. & coram Cavaler. *decisione* 647. nu. 9. & in Romana fideicommissi de spiritibus 17. Februarii 1645. sub numer. 8. *versic. quia Juris communis Bichio impressa, apud Tanagl. de sacr. Rot. Rom. Audit. libro primo, capite vigesimo quinto, fol. 354. & 355.*

11 Juris canonico superius dicta æque militat, ut post alios * ratiocinatur Cyriac. *controv.* 137. numero 2. & 3. & pluribus exornatur hic per Auctorem numero 5. quæ tamen conclusio ibidem limitatur in merè spiritualibus, in quibus patria potestas * nihil operatur, quam limitationem sequuntur Cyriac. *dicta controvers.* 137. numero 4. Sperell. *decis.* 89. nu. 11. & 12. Pasqual. *dec.* 389. num. 3. & 4. sicuti neque in beneficialibus, major namque quatuordecim annorum potest tam in spiritualibus, quam in beneficialibus * sine con-

sensu

4 sensu patris stare in iudicio, ut concludit Auctor hic numero 6. Rota coram Merlia. *decisione* 20. numero 5. & 6. Post. *de manutent. observ.* 67. sub numero 2. *versic. quodque minor.* Sicuti filius famulias adhuc minor validè obligatur * pro patre excarcerando, aut ne in carceres detrudatur. Rota in Anconitana pecuniaria 5. Maii 1654. §. de validitate, & per totam Zarate.

CAPUT XXIV.

SUMMARIUM.

- 1 Servis legari non potest. Declara ut numero 2, & numero 3.
- 2 Servi non habent nomen, nec quid proprii. An possint ingredi religionem, ac in ea profiteri numero 7.
- 3 Hæretici sunt capaces legati alimentorum.
- 4 Inquisitio Sancti Officii hæreticis, dum existunt in carceribus, alimenta præstat.
- 5 Famuli testes esse non possunt pro eorum Domino. Fallit ut numero 9, & numero 10. Expulsi à Domino contra eum non probant, numero 11.

1 **S**ERVIS legari non posse admittunt * quoque Ricciul. *de person. extra grem. Eccles. existent. jure lib. 5. capite 27. sub nu. 20. vers. si quidem Rub. ad Rot. decisione* 55. num. 95. part. 9. tom. 1. ubi è converso quod servus testamenti factionem non habeat. Georg. Mund. *consil.* 3. numero 170. libro 1. ubi quod servus iustitatoris testamentum scribere valeat, sed circa istud, videnda erunt tradita in proposito per Dian. *part. 7. tract. 7. resolut. 3. 1. per totam fol. 153.* ubi cum alius concludit quod servus donari * validè, & legari possit etiam abscondendo à licentia Domini quod crederem de jure canonico, seu in foro interiori, duntaxat sustineri posse, ut declarat Scac. *de commere. & camb. quæst.* 7. part. 2. *ampliat.* 19. nu. 5. fol. 407. & prius *quæst.* 1. nu. 533. fol. 138.

3 In eo tamen conveniunt omnes, quod servo alimentorum * nomine relinqui possit ad notata hic per Auctorem, num. 2. & concludit Ricciul. *de jure personarum extra grem. Eccles. existent. lib. 5. cap. 27. n. 20. in fine.* Lanfranc. Zacch. *de Salar. qu. 6. n. 4.* Quatenus vult servus deberi, ideò illorum capaces præexistunt, cum nec belluis denegetur. Cæterum in reliquis nil proprii, nec nomen * habere possunt, quod ipsi dimittere, & aliud reassumere nullatenus permittitur ad notata per Doctores in Lunica C. de mut. nom. & animadvertit Hoppyng. *de arm. c. 21. nu. 186.*

5 Ad instar fervorum cum hæretici reputentur, ideò & ipsi capaces censentur legati * alimentorum. Sanchez, *in præcept. decalog. libro 2. capite 14. numero 41.* cum adductis per Ricciul. *de jure personarum extr. grem. Eccles. exist. libro 5. dicto capite 27. nu. 19.* In tantum quod Ficus hæretico existenti in carceribus sanctæ Inquisitionis alimenta præstat * etiam post abjuratorem, sententiam & relaxum ad brachium sæculare donec exequatur. Burlat. *consil.* 43. numero 9. & *consil.* 289. numero 9. & sub num. 22. *versic. quarta questione: alios recenset Ricciul. de jure personarum libro quinto, dicto capite 27. num. 22.* Num verò 7 servi religionem ingredi in eaque profiteri * va-

leant, contradicente Domino, eisque competat repetitio inter cæteros inquirunt Sanchez, *in præcept. decalog. libro 5. capite 4. num. 42. & seqq.* Barbof. *de universitate Juris Eccles. libro 1. capite 42. numero 2. & seq.* Dian. *part. 7. tract. 7. resol. 60. fol. 160.*

8 Transiendo à servis ad famulos, qui recepta mercede ex eorum arbitrio Dominis inserviunt inter cætera animadvertendum, quod pro eorum Dominis * à Testimonio repelluntur l. servos 14. Cod. de *question. l. 2. Cod. de testibus.* Paris. *consil.* 67. numero 85. libro 3. Rol. *consil.* 41. numero 25. libro 1. Mascard. *de probat. conclus.* 758. numer. 1. & per totam. Farinac. *de testib. questione* 55. numero 136. juncto numero 40. Lanfranch. Zacch. *de Salaris questione* 30. num. 37. Leoncill. *decis.* Ferrar. 61. numero 3. Rota apud Zacch. *de camer. obligat. decis.* 168. numero 5. *Secund. consilio* 4. numero 63. libro 1. Duran. *decisione* 427. numero 7. Thomat. *decisione* Macerat. 50. num. 40. & 46. Rota *decisione* 317. numer. 5. part. 2. *divers.* Si tamen ageretur de re facta domi famulus * in testem reciperetur. Crot. *consil.* 131. n. 24. & *seq.* Spad. *consil.* 201. nu. 3. lib. 2. Ludovif. *decis.* 351. num. 36. & *gloss.* C. Buratt. *decis.* 665. nu. 7. ubi quod 9 ipsi major adhibeatur fides. Rota *decis.* 155. numero 16. p. 6. recent.

10 Verum quia præcedens conclusio militat durante adhuc servitute, * & eâ cessante famuli recipiunt in testes. Gabr. *de testibus conclusione* 10. nu. 9. Farinac. *de testibus questione* 55. num. 145. Ludovif. *dicta decisione* 351. num. 35. & in annotat. numero 51. Spad. *consilio* 96. numero 15. lib. 1. Buratt. *decisione* 349. n. 6. dubium oriri poterat circa depositionem famuli à Domino expulsi, * quem contra Dominum expellentem non probare post alios comprobatur Rota in Melevina mercium 22. Maii 1648. §. secundus nil Argulles. Cæterum quod familiares ob illorum optimas qualitates, & Dominorum præeminencias admittantur in testes pro eorum Dominis post alios animadvertunt Ludovif. *dicta decisione* 351. numero 36. Joan. Anton. ab Eccles. *observatione* 98. nu. 11. & 12. vide supra ad cap. 5.

CAPUT XXV.

SUMMARIUM.

- 1 Minor in iudicio stare non potest sine Curatore. Solus nullitatem iudicii allegat, numero 2.
- 2 In possessorio iudicio sine Curatore esse potest, numero 3. Mulier sine Curatore dotem, sibi constituit in stabilibus numero 4. Fallit ut numero 5. Sine curatore in causa alimentorum validè intervenit numero 7.
- 3 Judicium factum cum minore habente Curatorem isto non citato susinetur.
- 4 Curator ad lites Communitati non datur. Et de ratione numero 9.

1 **I**N iudicio minores stare nequeunt nisi prius decreto ipsi * Curatore. Surd. *decisione* 108. numero 1. 16. & per totam. Burlat. *consil.* 223. numero 1. & *seq.* Viv. *decisione* 86. numero 3. Giurb. *decisione* 109. nu. 5. Rota *decisione* 82. n. 1. coram Royas, & *decisione* 189. num. 14. & *decis.* 203. apud Post. *de subhast.* Thomat. *de tutorib. & curat. tit. 19. numero* 3303. fol. 806. & nu. 4216. fol. 913.